

JORD- OCH SKOGBRUKSMINISTERIET

KIRJAAMO@MMM.FI

UTLÅTANDE Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av livsmedelsmarknadslagen och 1 kap. 2 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (VN/8780/2020)

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC) har bekantat sig med utkastet till ändrad livsmedelsmarknadslag och framför härmed följande

- De ändringar som föreslås härleds från UTP-direktivet som varje enskilt EU-medlemsland ska ta i bruk i sin nationella lagstiftning. UTP-direktivet innehåller flera områden och preciseringar som inte togs med i nuvarande livsmedelsmarknadslag. SLC:s helhetsuppfattning är att den nationella lagstiftningen blir bättre då UTP-direktivet implementeras i lagstiftningen.
- SLC är dock besviken på att regeringen trots skrivningarna i regeringsprogrammet inte tagit fasta på handelns egna märken och de problem som dessa medför förädlingsindustrin. Lagförslaget kunde i § 2 innehålla skrivningar som tryggar de förädlade företagens produktutvecklingsarbete och ger dem möjlighet att ekonomiskt dra nytta av sin produktutveckling innan handeln begär eller tillverkar liknande livsmedelsprodukter. Detta är motiverat i om med att förädlingsindustrin i förhållande till handeln investerar betydande resurser i produktutveckling.
- I och med att primärproduktionens kostnadstegringar och ändringar i produktionsmängder, som kan ske snabbt, syns väldigt långsamt i producentpriset vill SLC framhålla att primärproduktionen och dess förädlade led bör ges rätt att motiverat ändra villkoren i leveransavtalen (§ 2). Detta för att trygga den svagare parten i livsmedelskedjan och trygga dessas skäliga inkomstnivå.
- SLC anser att det är bra att inkvarterings- och förplägnadsverksamhet ingår i lagens tillämpningsområde. Det är viktigt att dessa verksamhetsområden uppfyller paragraferna i den ändrade livsmedelsmarknadslagen. SLC anser även att den offentliga upphandlingen bör följa lagstiftningen och omfattas av lagens tillämpningsområde.
- För uppföljningen av att lagstiftningen och för tillgång till information om den till vilken livsmedelskedjans aktörer kan vända sig vid fall av otillbörliga handelsmetoder är det

väsentligt att det finns en livsmedelsmarknadsombudsman. För dennes verksamhet krävs en tillräcklig budgetfinansiering. SLC vill understryka ombudsmannens rapporterings- och informationsskyldighet gällande hur lagstiftningen följs och innebörd för livsmedelsaktörerna.

- SLC anser att § 11 som omfattar en offentlig varning är en förbättring av tidigare lagstiftning där ombudsmannen kunde ge en anmärkning. Gällande påföljningsavgiften (§ 11 a) anser SLC att den bör vara tillräckligt stor för att den ska ha avskräckande effekt och trygga den svagare parten i livsmedelskedjan. I förslaget föreslås som max 1 % av omsättningen som den maximala påföljdsavgiften. SLC vill till § 11a tillägga att påföljdsavgiften även bör beakta om handelssättet har varit återkommande. Som ett exempel handels återkommande tvångsutdelning (pakkojako). I och med att avsikten med lagstiftningen är att trygga den svagare parten i livsmedelskedjan anser SLC att procentsatsen för påföljningsavgiften ändras så att max stryks och ersätts med minst en procent.
- SLC anser att den ändrade lagstiftningen träder i kraft den 1.5.2021 istället för den 1.11.2021. För aktörerna i livsmedelskedjan är informationen om livsmedelsmarknadslagen och UTP-direktivet klart och med anledning av detta är det inte motiverat att ikraft trädandet skjuts fram till den 1.11.2021. Lagen medför inte heller betydande förändringar i livsmedelsmarknadsombudsmannens uppgifter eller befogenheter. SLC anser att det även är befogat med ikraft trädande 1.5.2021 i och med att det redan finns uttalande problem i nuvarande livsmedelsmarknadslag som rättas till i den ändrade lagstiftningen. Detta är bl.a. handels tvångsutdelning eller pakkojako som Centralhandelskammarens nämnd för god handelssed i livsmedelskedjan offentligt i ett par omgångar tagit ställning emot.
- Avslutningsvis vill SLC lyfta fram att arbetet för en bättre fungerade livsmedelsmarknad behöver förutom lagstiftning även andra verktyg. SLC stöder därmed en fortsättning av Centralhandelskammarens nämnd för god handelssed i livsmedelskedjan.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND R.F

Jonas Laxåback
Verksamhetsledare